

Aanwijzingen voor de lezer

Sinterklazen

Bij de opzet van Thrillers & Detectives gingen we ervan uit dat we eind 1982 het sprookjesachtige aantal van 1001 abonnees zouden hebben bereikt. Het blijkt hard werken te betekenen om sprookjes waar te maken, maar gelukkig krijgen we ook regelmatig een beetje hulp. Er zijn namelijk abonnees die iemand anders blij maken met een abonnement. Zo'n gebaar willen we graag aanmoedigen en ook belonen en daarom hebben we het volgende bedacht. Wie voor 1 november 1982 een nieuwe abonnee aanbrengt, heeft de kans om bij Thrillers & Detectives voor 40 gulden thrillers te mogen besteden, en krijgt die dan gratis thuisgezonden. Er worden 3 bestedingsbonnen verloot en daarnaast willen we als troost 10 abonnees blij maken met het eerste Hank Stammer-avontuur van Theo Capel, geheten Weggegooid Geld (zeg dus niet, dat u niet was gewaar-

schuwd). Om mee te kunnen doen moet uw giro-overschrijving, betaalkaart of cheque voor 1 november 1982 in ons bezit zijn. De namen van de winnaars zullen in het novemnummer worden gepubliceerd.

Op verzoek van abonnees is het vanaf dit nummer mogelijk om het abonnement door middel van een accept-giro te betalen. Die kaart zal bij het laatste nummer van een lopend abonnement worden bijgesloten. De eerste groep abonnees treft hem bij dit nummer aan.

Volgende keer willen we weer een ladykiller in het profiel belichten. We aarzelen nog tussen Dorothy Sayers of Ruth Rendell, maar mocht u vinden dat we andere aardige schrijfsters over het hoofd zien, stuur ons dan uw commentaar. (TC)

THRILLERS & DETECTIVES

2e jaargang, nr. 4, september 1982

Hollandse nieuwe

Toestanden in de provincie en een regering die aanrommelt. Zouden we toch kruisraketten krijgen en hoe is de gunstige beslissing over de 'backpay' totstandgekomen?

Thrillend Rotterdam

Een gesprek met Jacques Post die zich specialiseert in thrillers over zakenlieden in dynamisch Rotterdam. Geboren en getogen maar niet voor eeuwig aan de Maasstad verbonden.

Werk van buitenlanders

Vlieg er eens uit naar Kasjmir of Venetië. De Derde Wereld heeft het moeilijk, maar ook de USA verkeert in zijn nadagen. Wat weet PD James van de psychologie van de mens en een gek rukt het douche Gordijn weer opzij.

Profiel van James McClure

Zuidafrikaanse Apartheid bezien vanuit de politie. Zou u ook het liefst uw kinderen buiten dat land laten opgroeien? Blanke schuld en zwarte boete beschreven door iemand die er is geweest.

Made in USA & UK

Laten we de Paus ontvoeren, dan kun je lachen. Maar is dat wel zo? Politie wordt murw van alle narigheid en WO II kunnen we maar niet vergeten.

Hard, snel & dodelijk

Terugblik op een genre dat groot werd van een menu van blauwe bonen.

Aan dit nummer werkten mee: Martha Bakker, Louise Boer-Hoff, Dick van den Bosch, Frits Hoorweg, Hans Knegtman, Hans Kooijman, Beatrijs Ritzema, Ed Schilders, Gert Jan Thomassen, Bert Vuijsje en Wim Voster

Eindredactie: Theo Capel
Vormgeving: Steye Raviez
Grafische verzorging: GCA Drukwerk

Omslagverhalen

Een opmerkelijk serietje betaalbare thrillers is Pantheon International Crime van de Amerikaanse pocketuitgever Pantheon Books. Opmerkelijk omdat men lijkt te mikken op wat de betere thrillerschrijver heet, maar vooral door de omslagen die alle met een simpel kleurpotlood zijn getekend. De kunstenaar heet Winslow Pinney Pels. Ik kan me herinneren dat deze simpele techniek plotseling in het begin van de jaren zeventig populair werd. Eerst waren er de artistiek aangelegde hippies die teruggrepen op de nostalgie van het ongecompliceerde tekenen van kinderen (Pinney Pels heeft een naam die daar goed bij past). Niet veel later ontfermde de reclamewereld zich over dit nieuwe fenomeen. Overal verschenen de wat aangedikte knullige getekende en ingekleurde affiches voor melk en spaarbanken en in no time wilde ieder zichzelf respecterend blad illustraties in deze stijl. Ook HP Magazine is zo bezweken voor de verleiding en heeft drie of vier van dit soort covers gehad. Gelukkig heeft deze nogal gewilde stijl niet al te lang stand gehouden, waarmee ik absoluut niet wil zeggen dat er niet uitstekende staaltjes van tekenvakmanschap tussen zaten. En om op omslagen terug te komen, de meest oorspronkelijke en mooiste serie waren de omslagen die Philip Renard heeft getekend voor de Herman Hesse-boeken die bij de Bezige Bij verschenen. De Pantheon International Crime-boeken krijgen van mij een mooie tweede plaats. Een veel terugkerende gewoonte van dit type illustrator is het met de hand tekenen van de belettering. Zelfs

het zogenaamde stempeltje met de naam van de reeks is handwerk. Een extra aardige vondst is verder de mysterieuze schaduw van dader of slachtoffer die een deel van de illustratie overlapt. Bij The Steam Pig gaat het om iemand met een niets goed voorspellende breinaald in de hand (als u het boek leest zult u merken dat het om een nog akeliger bijgevoelde fietsspaak gaat). Zo hebben alle deeltjes een redelijk onbezorgde voorstelling met bij herhaling die lugubere schaduw in de hoek.

Steye Raviez

Onafhankelijk tijdschrift voor misdaadlectuur onder redactie van Theo Capel Verschijnt vijf maal per jaar
2e jaargang nummer 4, september 1982 Redactie en administratie p/a Nic. Maesstraat 139hs 1071 PX Amsterdam

Hollandse nieuwe

Ladykillers

Het fictieve plaatsje Castellum is volgens schrijfster Jackie Lourens met de trein uit Gouda te bereiken. Het vermoeden ligt daarom voor de hand dat ze haar eigen woonplaats Alphen aan de Rijn als voorbeeld heeft gebruikt. Ik ken Alphen oppervlakkig als een suffe forensenplaats, maar in de verhalen van Lourens lopen er allerlei verknijpte types rond die je er zo gauw niet zou verwachten. Ook in Een kwestie van seconden (Bruna pockethuis, 5,75), dat al weer de achtste Castellumroman is, krijgt de politie weer met eigenaardige mensen te maken in verband met twee moorden die ook verband houden met een moord uit het verleden. In tegenstelling tot de plichtsgetrouwe, sloverige agenten van de moordbrigade komen die personages voor mij niet echt tot leven en dat in Castellum al achttien jaar geleden een verslaafde dood met de spuit nog in zijn arm werd gevonden, dat wil er helemaal niet in. (TC)

Jackie Lourens: schrijfster van Castellum romans
foto Steye Raviez

Uitgeverij Veen gaat verder met de heruitgave van de dectectiveromans van Wily Corsari. De hoofdpersoon is de jonge inspecteur Lund die zelden genoeg neemt met de meest voor de hand liggende oplossing. Dit leidt tot ongenoegen bij zijn superieuren, maar Lund doet het wel altijd terecht. In Doden dansen niet (Veen, 14,50) gaat het om de moord op een mooie jonge vrouw die niet terugkeert van een gemaskerd bal, waar zij verscheen als Sheherazade. In een kast in haar eigen kamer wordt ze gevonden, gewurmd met haar eigen shawl. Langzaam ontfaelt Lund de misdaad zonder echter in staat te zijn de daders voor het gerecht te brengen. Dat zij toch hun verdiende loon krijgen, spreekt vanzelf.

De stijl van Corsari doet in onze tijd erg stijfjes aan, maar haar intriges zijn altijd origineel. Ze laat haar detectives graag in gegoede milieus spelen en dat is ook het geval met Een expres stopte (Veen, 14,50). Lund wordt geconfronteerd met

de moord op een ogenschijnlijk fatsoenlijke rijke heer, die is doodgestoken in zijn eigen woning met alleen zoonlief en zijn tweede, jonge vrouw in de buurt.

Wederom ontloopt de dader zijn gerechtelijke straf (geen wonder dat zijn superieuren niet zo blij zijn met Lund) al ontkomt hij niet aan de gerechtigheid. (MB)

Atoomvrees

De angst voor atoomenergie brengt een groep jongelieden ertoe een ultracentrifugefabriek te bezetten in Duizend meter van Armageddon van de Belgische auteur John Vermeulen (Bruna pockethuis, 5,50). Het verhaal speelt zich af in een niet nader genoemd land (België?). De namen van de personages helpen je ook niet verder. Hoofdpersoon is Conrad Cleese (broer van de komiek John Cleese?), een ingenieur van de fabriek die in het middelpunt van de belangstelling komt te staan omdat zijn opvattingen dicht bij die van de bezetters liggen. Een van zijn tegenspelers is commissaris Kamal (een broer van de liedjeszanger?). De ingenieur hangt voortdurend de stoere bink uit op een manier die in de verte aan het werk van de bekende Belgische schrijver Jef Geeraerts doet denken. (TC)

Foute politici

De politiek staat er de laatste tijd niet goed op. Dat komt ook in twee nieuwe thrillers tot uiting. In Het geweten van Adriaan Kievit (Veen, 22,50) van Ronald van Heuven zijn het de beruchte kruisraketten die weer eens voor moeilijkheden zorgen. De plaatsing is niet zozeer van belang voor onze nationale veiligheid, maar speelt veel meer een rol in het partijpolitieke gebeuren, met alle mogelijke gevolgen voor de regerende coalitie. De hoofdrol in dit kleinschalige drama is weggelegd voor een minister van defensie, die in de titel van het boek wordt genoemd en die à la Aantjes niet helemaal fris zou zijn geweest in WO II. Zijn geheim wordt ontsluit door twee oude vrienden, waarvan de ene in de journalistiek zit en de ander bij een soort RIOD werkt. Helaas hebben ze het veel drukker met hun amoureuze verwikkelingen (met derden, niet met elkaar) dan met speuren, zodat het politieke drama uit het gezichtsveld glijdt. (TC)

Thrillend ROTTERDAM

Foto Ronald Hoeben

Jacques Post: Rotterdam nu ook 's werelds grootste schurkenstad

Een gesprek met Jacques Post

Je boeken spelen allemaal in Rotterdam. Wat vind je van Rotterdam als achtergrond?

'Ik vind Rotterdam een uitstekende entourage. Je hebt hier alles wat je in New York ook hebt, maar het is nou niet dat ik bewust voor Rotterdam heb gekozen. Veel maakt het volgens mij niet uit welke stad je als achtergrond gebruikt. Iedere redelijk grote stad is eigenlijk geschikt. De plots zijn op zichzelf niet specifiek Rotterdams, dus de verhalen hadden zich in principe ook elders kunnen afspelen. Het voordeel van het gebruik van de stad waar je woont als achtergrond is, dat je de localiteit goed kent en dat je veel op je geheugen kunt doen. Als je iets niet weet of wilt controleren, kost het weinig tijd en moeite.'

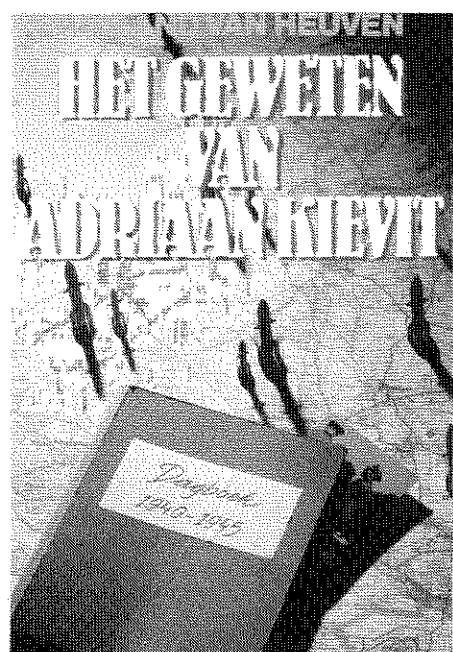
Het Rotterdam waar iedereen aan denkt met zijn zwenkende havenkranen, fa-

bricsschoorstenen die de lucht ondoorzichtig maken en een file voor de Maastunnel, is niet zichtbaar als je bij Jacques Post op bezoek bent. Hij woont in een ruim buiten het centrum gelegen stadsdeel op korte afstand van een natuurrijk gebied, waar hij als dertiger met het oog op zijn conditie zich drie maal per week aan een duurloop onderwerpt. Zijn op gezelligheid ingerichte woning ademt een ongedwongen sfeer, waarin de bezoeker niet in de voortdurende vrees hoeft te verkeren dat het morsen van sigarettenas het contact zal verkoelen. Post werkt als free-lance copywriter en vertaler (hij vertaalde o.m. de bestseller Gorki Park) en heeft tot nu toe drie goed ontvangen thrillers op zijn naam staan, die alle in de Maasstad zijn gesitueerd. Zijn vaste hoofdpersonen zijn de cynische, maar integere rechercheur Maalbeek en de onmaatschappelijke Zuiderveld die voortdurend op gespannen voet leeft met de justitie.

Zuiderveld wil niet erg deugen. Heb je zo iemand gekozen om hem dingen te laten doen, waar Maalbeek te netjes voor is?

'Nee het is meer dat Maalbeek als man van achter in de vijftig te oud is voor actie. Die man kan je niet meer een stuk hard laten lopen, dat moet ik overlaten aan Zuiderveld, die net als ik begin dertig is. Ik had voor de figuur van Zuiderveld een ontslagen crimineel willen nemen, maar daar ben ik van afgestapt. Voor het contrast werkt zo iets natuurlijk wel goed, maar dan krijg je het probleem om ze bij elkaar te houden als crimineel en politiemann. En bovendien heb je het punt dat de lezers dan geen sympathie meer voor Zuiderveld zouden kunnen opbrengen. Hij haalt nu wel rotstreken uit, maar hij zal geen echt zware misdrijven plegen, iemand vermoorden of iets in die richting. Dat soort dingen doet hij niet, het blijft bij het kleine werk zoals verkoop van ondeugdelijke of gestolen auto's. Maar omdat de lezer een zekere sympathie moet kunnen voelen, krijgt hij daarvoor ook de meeste klappen. Zijn vuile streken kan hij niet ongestraft uithalen.

In hun beider eerste avontuur **Leer om leer** laadt Maalbeek door een minne streek van Zuiderveld de verdenking op zich de hand te hebben gehad in een amfetaminetransactie. De onsympathieke commissaris die voor Maalbeek toch al geen plaats zag in een door teamwork gekenmerkt politieapparaat, ziet daardoor de kans schoon om hem te lozen. Door werkloosheid bedreigd, ziet Maalbeek een aantal door Zuiderveld gepleegde strafbare feiten door de vingers en eist een compagnonschap op in het soort reclamebedrijfje dat Zuiderveld runt, maar dat buiten zijn medeweten als dekmantel dient voor handel in gestolen en gedeukte auto's. Maalbeek probeert zijn compagnon herhaaldelijk volledig op het goede pad te brengen. De karaktertegenstellingen leveren nogal eens gespannen situaties op, maar langzamerhand zijn er tekenen die op het doorbreken van een lichte wederzijdse genegenheid duiden. Maalbeeks onkreukbaarheid begint minuscule krasjes te vertonen, terwijl Zuiderveld geringe concessies aan het normbesef van zijn compagnon begint te doen. In het laatste en spannendste boek tot nu toe, geheten **Stille waters**, gaat Zuiderveld zelfs zover dat hij met gevaar voor eigen leven zijn in de nesten geraakte partner te hulp schiet. De door Post aangeduide integriteit van Maalbeek doet overigens wel wat geforceerd aan, want voor een politiemann die zonder werk zit, zijn vele mogelijkheden in de snel groeiende security services. Helemaal in Rotterdam met zijn tientallen kilometers kadelloosden vol met de meest kostbare stukgoederen. Het lijkt er meer op dat Maalbeek toch de quazigezelligheid van de Rotterdamse binnenstad verkiest boven het in de ochtendmist op de bromfiets klimmen om

Signalement

Thrillers & Detectives is een onafhankelijk tijdschrift voor misdaadlectuur. Het verschijnt 5 maal per jaar, in de maanden januari, maart, mei, september en november. Een abonnement voor 5 nrs. kost f 11,25 (voor Nederland) over te maken op postgiro 5013940 tnv Thrillers & Detectives te Amsterdam. Het abonnement gaat dan met het eerstvolgende nr. in.

Voorgaande nrs. van Thrillers & Detectives zijn te krijgen door overmaking van f 2,50 op het genoemde gironummer. Ze worden dan met het eerstvolgende nr. meegezonden.

Een abonnement dient vooruit te worden betaald. Maak hiervoor zo veel mogelijk gebruik van de meegezonden accept-giro. Op de adreswikkelt wordt aangegeven wanneer het om het laatste nr. van een lopend abonnement gaat. Het sturen van een rekening kost f 1,25 aan administratiekosten.

Alle boeken die in Thrillers & Detectives worden besproken zijn in iedere boekwinkel te krijgen en desgewenst ook via Thrillers & Detectives leverbaar. De bestelbon op de voorlaatste pagina kan hiervoor (als voorbeeld) dienen.

Alle correspondentie te richten aan Thrillers & Detectives, p/a Nic. Maesstraat 139 hs, 1071 PX Amsterdam.

Jack Benning wacht met **Codewoord 'Backpay'** (Sijthoff, 19,50) niet tot de politici door persoonlijk feilen onderuit gaan, maar laat hen door landgenoten voor wie de maat vol is, ontvoeren. De kern van het kabinet wordt gegijzeld tot de kwestie van de Indische ambtenaren-salarissen in WO II is opgelost. De actievoerders van Benning (terroristen is en veel te naar woord voor hen) zijn echte nazaten van de Nederlanders die in vroeger tijden de zeven zeeën onveilig maakten, toen lang haar nog geen teken van slapheid was. Geen wonder dat deze rakkers de politici te slim af zijn. Benning die zelf jarenlang de einder heeft afgestaan, vertelt het allemaal in een rondborstige stijl die ook landrotten mag aanspreken. (TC)

Plons

Met het overlijden van redacteur Ab Visser zal vermoedelijk wel een eind zijn gekomen aan **PLOT**, jaarboek voor oorspronkelijke Nederlandse misdaad, horror, SF en spionage, ofschoon het gerucht gaat dat zijn weduwe het met een nieuwe uitgever gaat voortzetten. Deze zomer verscheen in ieder geval de vierde editie nog (Elsevier, 17,90) en die bevestigt helaas het oordeel over de voorgaande afleveringen: er deugt niets van. Vrijwel geen der verhalen houdt de aandacht langer dan enkele alinea's gevangen, plot en schrijfstijl voldoen zelden aan minimale professionele eisen, en wie alleen dit jaarboek zou lezen, zou nooit geloven dat de Nederlandse thriller tegenwoordig hoogtijdagen beleefd. Vermelding verdient tenslotte nog dat op het omslag ten onrechte de hoop wordt gewekt dat Gerben Hellinga hier zijn come-back als thrillerschrijver maakt. Het betreft in werkelijkheid een neef en naamgenoot van de schrijver van *Dollars* en *Messen* die er beter aan zou hebben gedaan een andere nom de plume te kiezen. (BV)

I'll make him an offer he can't refuse

Mario Puzzo

Deze rubriek staat open voor lezers met vragen, opmerkingen, verzoeken, enz. op het gebied van de misdaadlectuur. Voorlopig is er maximaal één kolom ruimte. De redactie houdt zich het recht voor mededelingen in te korten of niet te plaatsen.

Ik ben in contact met een Engels verzendhuis voor tweedehands detectives. Ze leveren gebonden boeken alsmede pockets en bibliografieën. Als u iets bepaalds zoekt, kan ik u misschien helpen. Ik heb geen commerciële bedoelingen. C. Kruijver, Pater Pirestraat 9, 1111 KP Diemen.

Wie kan mij helpen aan de volgende boeken: Joop v.d. Broek: Nacht in duizend bedden. Willy Corsari: Misdaad zonder fouten; De onbekende medespeler; Binnen drie dagen; Klokslag 12; De expres stopte; De weddenschap van inspecteur Lund; Oude mensen hebben geheimen. Jan Apon: Een zekere Hannel; De man in de schaduw; Paniek op de Miss Brooklyn; De gast van kamer 13; Het gorilla mysterie. Rico Bulthuis: De misdaad van Richard Ross; De kat kwam weer; De moord in lijn elf. Ter ruil/verkoop aangeboden: o.a. Ivans: Het verloren kruis; Ellen Capit: De wolven en de schapen; Martin Mons, enz. Contact met andere verzamelaars wordt zeer op prijs gesteld. C.H. Bressers, Schommerveld 9, 5751 EA Deurse.

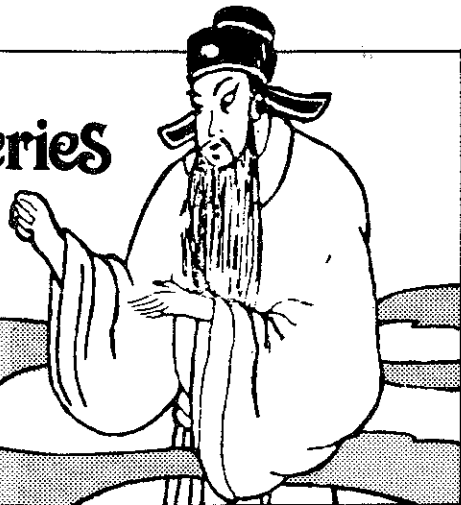
Tientallen oude Amerikaanse pockets van John D. MacDonald, Erle Stanley Gardner, Carter Brown en vele anderen te koop aangeboden. Bert Vuijsje. Tel. 020-733219.

Nadat de Arbeiderspers erin is geslaagd om Koos van Zomeren naar zijn fonds te laten overkomen, zal men in het najaar ook met een nieuwe thriller van Henk Oolbekkink komen die daarmee een come-back maakt na bijna 15 jaar afwezigheid. (TC)

T&D-fanaat heeft meer dan 300 honderd titels (Nederlands en Engels) overcompleet. Ook enig Horror en SF. Vraag gratis lijst (9 vellen) aan, met bijsluiting van 2 gulden aan postzegels voor toezending. L. van Eijk, Planetenlaan 228, 9742 JH Groningen.

De spannende Rechter Tie-mysteries

van
Robert van Gulik
zijn verkrijgbaar bij
elke boekhandel

Paperbacks 14,90

naar het Botlek te rijden. Jacques Post begon met het schrijven over Zuiderveld en Maalbeek in '80. Als eerste verscheen Leer om leer, daarna kwam Een samurai in Rotterdam en vervolgens Stille waters.

Had je de ambitie om thrillers te schrijven al lang?

'Nee, dat niet direct. Ik deed bij de uitgeverij Elsevier de Science Fiction en er ontspan zich een gesprek met mijn chef, waarin ik verdedigde dat het schrijven van een thriller een literair ambacht was, dat je jezelf met de nodige oefening eigen kon maken. Je bent namelijk in sci-fi en thrillers veel meer gebonden aan een plot en je hebt veel minder vrijheid dan bij gewone romans om je personen hun gang te laten gaan. Ik raakte in dat gesprek in een positie waarin ik min of meer voor het blok werd gezet om te laten zien dat ik het ambacht echt zou kunnen leren beheersen. Ik heb toen de eerste drie hoofdstukken van Leer om leer gemaakt en die vielen zo in de smaak dat ik door ben gegaan en mijn boeken doen het ook aardig. De eerste druk van mijn nieuwe boek Stille waters is bijna uitverkocht en Een samurai in Rotterdam blijft ook nog steeds lopen en de Belgische televisie gaat Leer om leer uitzenden. Dat vind ik ook erg leuk.

WAARDEBON

Geldig van 15-9-'82 tot 15-11-'82

Jacques Post is de laatste jaren druk bezig om Rotterdam van het imago van saai stad af te helpen. Voor lezers die nauwelijks kunnen geloven dat dat lukt heeft Thrillers & Detectives in samenwerking met uitgeverij Veen een drempelverlagende voordeelactie georganiseerd met het eerste avontuur van Max en Maalbeek.

Jacques Post: **Leer om leer** 106-021

Normale prijs 16,90. Voordeelprijs 13,50.

Voor lezers van Thrillers & Detectives betekent dit dus een tijdelijk prijsvoordeel van 20%.

Deze waardebon (of een copie ervan) moet u met uw bestelling meezenden. U kunt hem ook voor aankoop gebruiken bij iedere erkende boekhandel.

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Ze gaan alleen het verhaal in Antwerpen situeren. Het bleek namelijk te duur om de opnamen in Rotterdam te maken. Maar Antwerpen is tenslotte ook een havenstad. Het scenario wordt verder niet door mij geschreven, en er is wel wat aan het verhaal veranderd. Dat een schurk een travestiet is vonden ze in België voor de televisie niet zo geschikt. Ze hebben er nu een handel in pornografische videobanden of iets in die geest van gemaakt. Of ze daarvan stukjes in bewerking laten zien, hebben ze me niet verteld.'

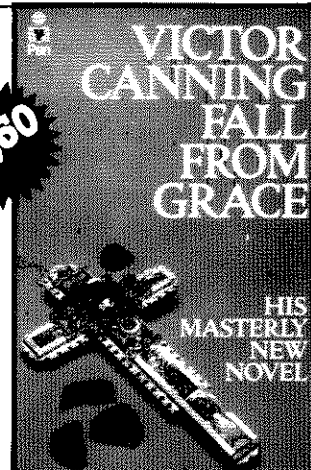
In Stille waters wordt aan het eind de mogelijkheid opengelaten dat Maalbeek en Zuiderveld uit elkaar gaan. Ben je dat ook van plan?

'Dat weet ik nog niet precies, maar er staat nu wel een vierde boek op stapel waarin alleen Maalbeek voorkomt. Het speelt in de Tweede Wereldoorlog en de aanloop daarnaar en als het verhaal begint is Maalbeek 19 jaar. Wat er in die eerste vijf oorlogsdagen in mei 1940 in Rotterdam is gebeurd, die verikkelingen dat is natuurlijk ook prima materiaal voor een thriller. Je had al in de periode ervoor in Rotterdam een enorm gespannen toestand. De mensen hadden gezien hoe de Duitsers in Noorwegen waren binnengevallen en hoe ze waren geholpen door een vijfde kolonne. Hier in Rotterdam hadden ze lijsten klaarliggen van NSB'ers die ze meteen moesten oppakken als er iets gebeurde. Min of meer toevallig heb ik wat van dat historisch materiaal gezien en dat vond ik erg interessant. Het is dus niet zo dat ik bewust in de jeugd van Maalbeek terugga, maar meer dat ik van zijn leeftijd gebruik maak om hem ook in die tijd rond te kunnen laten lopen. Als de oorlog dreigt uit te breken is hij trouwens nog niet bij de politie. Hij werkt dan bij zijn vader en bemant met hem een taxi.'

Je nieuwste boek speelt dus ook weer in Rotterdam.

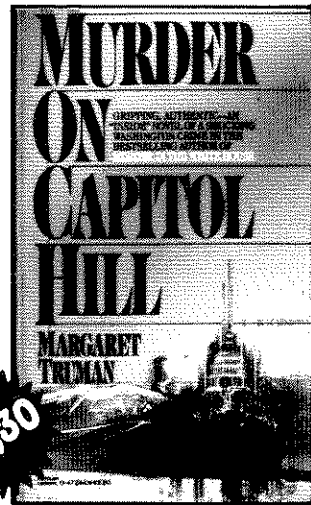
'Ja, dat is zo en het betekent ook weer ouderwets Rotterdams hard werken want het moet in het voorjaar in de boekwinkel liggen en dan moet ik het script in januari inleveren. Een dezer dagen moet ik dus wel degelijk met schrijven beginnen. Overigens wil ik best eens een verhaal buiten Rotterdam situeren. Ik ben dan wel Rotterdammer en ik ken de stad goed, maar ik maak van het Rotterdammer zijn liever niet mijn beroep. Je hebt een hoop mooie andere steden in de wereld. Zoals je weet verblijft Zuiderveld graag in het zonnige zuiden, alhoewel ik me afvraag hoe ik Maalbeek uit de stad wegkrijg. Misschien dat ik Leentje, zijn vriendin waar hij regelmatig uitblaast in de eerste twee boeken en waar hij definitief bij is ingetrokken in Stille Waters, nadat de huwelijksbanden wel erg begonnen te striemen, misschien laat ik die dat onderwerp wel eens aansnijden.' (HKO)

New in paperback

'Canning is never better than when he sets a cat among the pigeons, a con-man against the establishment' *The Scotsman*

'A fine tension... Canning must be one of our most prolific and reliable thriller writers' *The Spectator*

'This novel proves that the author is much more than a one-term mystery writer ...superb' *Booklist*

'For a good old-fashioned mystery, try this one... better than **Murder in The White House**' *Coemopolitan*

At all bookstores
Importer/Distributor

van itmar
Amsterdam

Werk van buitenlanders

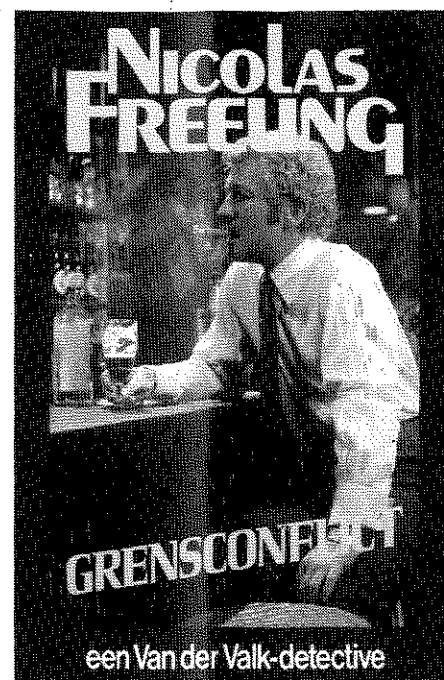
Oude griezels

De titel **De vloek** (Loeb, 22,50), het klassieke werk van Dashiell Hammett uit 1928, duidt op het ongeluk dat de familie Dain lijkt te achtervolgen. Binnen de familie vallen ettelijke doden. De hoofdmoordenaar die later ook een ver familielid blijkt te zijn, heeft zijn zinnen gezet op een jonger nichtje en om haar in handen te krijgen zet hij de raarste intriges op touw. Ze wordt gered door de ik-figuur, de privé-detective Continental Op. De verhalen van Hammett mogen voor de kenner een smakelijk en nooit meer geëvenaard kluijfe zijn en als proto-type gelden voor wat nu als 'hard-boiled' wordt beschouwd, voor de hedendaagse doorsnee-lezer van thrillers is **De vloek** eigenlijk niet meer te verteren. (GJT).

Voor de speciale prijs van de Wereldfederatie van Psychiaters zal Robert Bloch wel nooit in aanmerking komen. De zieleroerselen van patiënten interesseren hem veel minder dan de angst die hun daden oproept. In **Psycho II** (Loeb, 24,50) wordt Norman Bates die we nog kennen uit het eerste deel weer op de mensheid losgelaten en in zijn kielzog komt zijn behandelend geneesheer mee. In het eerste deel belandt een alledaagse secretaresse die even haar hebbzucht niet kan bedwingen pardoes in een hel. Zo'n ongeluk treft in **Psycho II** een filmcrew die bezig is met de verfilming van **Psycho I**. Dat is natuurlijk een grappige vinding, maar de filmstudio is niet zo alledaags en het effect van geweld in die entourage is veel minder beklemmend. Het verrassende slot maakt iets, maar niet alles goed. (FH)

Vlieg er eens uit

Te oordelen naar de afbeelding op de omslag zou **Vergeefse vlucht** (Spectrum, 19,50) ook een sci-firoman kunnen zijn. Het afgebeelde vliegtuig dat met de naam Super-Celeste is getooid, moet nog worden uitgevonden, maar daarmee houdt de gelijkenis met sci-fi op. De technische eigenschappen van het toestel doen er in het verhaal dat over de verkoop ervan gaat niet toe. Met **Vergeefse vlucht** heeft Peter Way het goede niveau in het tweede deel van zijn maar halfgeslaagde debuut **Icarus** aardig weten vast te houden. De vliegtuigindustrie biedt en geloofwaardige achtergrond voor het heroptreden van Crispin Bridge, de beroepsmisdadiger die **Icarus** fleur gaf. Bridge schrikt voor een of twee moorden niet terug en hij doet geen moeite om op Robin Hood te lijken. Iets meer mogelijkheden om je met hem te

identificeren zouden van Verdwaalde vlucht een echt leuk boek hebben kunnen maken. (FH)

Met **Het allergevaarlijkste spel** (Sijthoff, 18,50) trakteert Gavin Lyall zijn lezers dit maal weer eens op een echte stoere jongen in plaats van een uitgekookte anti-held. Het is een van de oudere verhalen van Lyall dat gaat over een beroepsvlieger die in Finland verkeningsvluchten uitvoert voor een mijnbouwmaatschappij. Daarnaast verricht de piloot losse klusjes en vervoert hij zo een schatrijke Amerikaanse berenjager naar het woudengebied langs de Fins-Russische grens. Hierdoor lijkt een reeks ogenschijnlijk onsamenhangende gebeurtenissen in werking te worden gezet. Zo wordt er onder meer een aanslag op de piloot gepleegd en het oorlogsverleden van hem komt steeds meer op de voorgrond te staan. Het is weer vakwerk van Lyall, maar hij kon nog beter. (HKO)

Ver weg & Dichtbij

Afrika blijft een boeiend continent om thrillers te situeren. Het enge oerwoud houdt de spanning er altijd wel in. Michael Hartmann heeft tegen die klas-sieke achtergrond een extra spannend boek geschreven. **Verzegelde toekomst** (Prisma, 11,50) speelt in Angola als de Portugezen net zijn vertrokken en de Cubanen arriveren. Het is het verhaal van een lange jacht waarin onder meer de duivelse CIA, bloeddorstige Cubanen, een mooie vrouw en een missionaris die alles ziet en vergeeft, betrokken raken. Waar men achter heen zit (locatiegegevens over delfstoffen) is minder belangrijk dan de heftige gevoelens die de jacht ook oproept. (TC)

Nicolas Freeling heeft het met **Grensconflict** (Sijthoff, 18,50) veel dichter bij huis gehouden. In verband met een moord in Amsterdam worden Duitsland en België aangedaan door inspecteur Van der Valk. Sijthoff brengt de hele serie Van der Valks opnieuw uit en heeft om de herkenbaarheid te vergroten gekozen voor omslagen waarop de Engelse acteur staat die de inspecteur uitbeeldt in een Britse televisieserie. Dit keer zit hij in een Amsterdams café maar drinkt wel bier uit een Engels glas. Verder heeft hij een bolknak tussen zijn tanden in plaats van zijn lippen. De Amerikaanse pocketuitgever Vintage die de Van der Valks ook brengt heeft voor **Gun before butter** zoals dit derde Van der Valk verhaal heet (ook wel **Question of loyalty** getiteld) een passender omslag gekozen die beter aansluit bij de sfeer van het boek. Freeling is een schrijver waarvan men juist wel of juist niet houdt. Het verhaal is voor Freeling niet zo belangrijk, het gaat hem er meer om zijn inspecteur te laten nadenken, invoelen en meevoelen en dat de intrige daaronder lijdt zal de echte liefhebber niet zoveel kunnen schelen. (TC)

De paus ligt op sterven en kardinaal Michalovec, een Tsjech, maakt grote kans hem op te volgen. De KGB vindt een middel om Michalovec onder druk te zetten, plus een methode om de pauskeuze te manipuleren. Een huurmoordenaar wordt losgelaten in het Vaticaan. Terwijl hij vroom vermomd door Rome sluipst en een spoor van slachtoffers trekt, worden in Praag en Moskou de plannen vervolmaakt.

Een thriller van Sijthoff - f 23,50.

De grens over

De uitgever van **Spionage op de Balkan** van Berkley Mather (Elsevier, 15,90) dat reeds in 1962 in het Engels verscheen, meent dat de schrijver de vergelijking met MacLean, Bagley en Hammond Innes kan doorstaan. Velen zullen het na lezing van dit boek daar bepaald niet mee eens zijn. In lange moeizame alinea's loopt het verhaal wat houterig voort. De intrige is op zich niet onaardig, doch soms wat onsamenhangend. Een Engelse soldaat wordt uit de woestijn oorlog in Noord-Afrika weggehaald voor dropping in Joegoslavië. Na de oorlog vestigt hij zich op Cyprus waar hij zijn oorlogsmakkers weer tegenkomt die plotseling en zonder veel toelichting communistische agenten blijken te zijn. Het verhaal loopt redelijk goed af, maar noch schrijver, noch vertaler en noch zelfs de drukker hebben er wat moois van weten te maken. (WV)

Hoewel het gelijktijdig verschenen **Nacht over Kasjmir** (Elsevier, 15,90) van dezelfde schrijver vlotter leest, is dit ook geen werkje om echt enthousiast over te worden. Een in India woonachtige Engelse privé-detective raakt betrokken bij een onwaarschijnlijke tocht naar Kasjmir om daar enige oude papieren uit de grond te halen die misschien met olie-exploratie te maken hebben. Via allerlei onduidelijke verwickelingen kondigt dan een gevecht tussen Chinese soldaten en Tibetaanse guerrilla's het einde aan. Het verhaal heeft werkelijk aardige episoden, doch is zeer ongelijk van niveau en van waarschijnlijkheidsgraad. (WV)

Met het nogal omvangrijke **Avontuur in Venetië** (Sijthoff, 23,50) uit 1963 dat nu opnieuw in vertaling is uitgebracht, hebben we de zoveelste Helen MacInnes in handen. Het gaat — zoals gewoonlijk bij deze schrijfster — om een spannende intrige, waarvan het best geschreven deel zich in Frankrijk afspeelt en het laatste deel, dat iets minder goed loopt in Venetië. Een Amerikaanse journalist raakt in Parijs door verwisseling van een regenjas in een Oost-Westconflict verward. Hij moet dan in Venetië behulpzaam zijn bij het overlopen van een communistische agente. Er ontstaan uiteraard allerlei verwickelingen die natuurlijk toch tot een min of meer happy-end leiden. (WV)

PD James: slechte psychologe?

Machtsmisbruik

Hongerweer van Dan Sherman (Prisma, 9,90) is spannend, actueel en bevat een aardige karakterontwikkeling van beide hoofdpersonen. Het is het verhaal van de Weerman en de Goede Moordenaar en speelt zich in kringen van de CIA af. De Weerman is een wetenschapper in dienst van een graanonderneming die volgens zijn eigen, bijna nooit falende methode ontdekt dat er een grote droogte op komst is met een dreigende hongersnood als gevolg. Zijn bazen willen door tijdig inkopen nu een grote slag slaan op de landbouwmarkt. De Goede Moordenaar werkt bij de CIA en beschouwt zichzelf na zijn ervaringen in Vietnam eigenlijk als overleden. Toevalig valt het belang van de USA samen met dat van de graanonderneming, maar uiteindelijk blijken beide hoofdpersonen hun bazen te slim af en samen met het weer zijn ze op handen van de Derde Wereld. Deze keer loopt het dus goed af. (DB)

De laatste dagen van Amerika van Paul Erdman (Veen, 24,50) speelt zich af in de jaren 1985-1987 en het is inmiddels met de wereld hard bergafwaarts gegaan.

Een hoge functionaris bij een Amerikaanse gigant op het gebied van raket-systemen wordt naar Europa gestuurd met een astronomisch bedrag aan steekpenningen om te bereiken dat zijn firma de nieuwe kruisraketten aan de NAVO mag leveren. Duitsland ligt dwars, maar Franz-Joseph Strauss, inmiddels bondskanselier geworden en een Belgische (dus geen Nederlandse) prins krijgen een hoop toegeschoven. Spoedig blijkt dat Strauss over het hoofd van de zakenman heen probeert van Duitsland de derde grote onafhankelijke atoommacht ter wereld te maken. Dat levert een boeiende thriller op, waarin met duidelijke kennis van zaken een weinig opbeurend beeld van de internationale politieke en financiële wereld wordt gegeven. (HKO)

Eens zei een Egyptoloog tegen Agatha Christie dat ze een verhaal over het oude Egypte moest maken, omdat historische romans altijd degelijk en spannend zijn. Haar enthousiasme, ijver en nieuwsgierigheid raakten geprikkeld en ze verzong **En het einde is dood** (Sijthoff, 15,—). Ze gebruikte het universele thema over de wedijver en haat tussen twee broers ervoor en verdeelde, zoals ze dat zo voortreffelijk kan, de verdenkingen over de verschillende personages. Haar karakters overtuigen en de Egyptische achtergrond is zeer levendig, maar toch is het verhaal niet helemaal geslaagd. Een lezeres schreef haar dat ze veel liever had gezien dat ze de moord in een Engels dorp had laten gebeuren en inderdaad beoefent de kunst van het 'weglaten' veel beter in de van Christie bekende omgeving. (LB)

Haar Engelse uitgever doet nogal moeite om P.D. James als de opvolgster van Christie aan te bevelen. Twee van haar boeken zijn nu in het Nederlands bij Elsevier verschenen. Het gaat om **Kat in het nauw**, een herdruk en om **Onschuldig bloed** dat net is vertaald (allebei Elsevier, 19,50). Kat in het nauw is haar eerste boek uit '63. Dat stelt me in de gelegenheid om te zien hoe de schrijfster zich de afgelopen 12 jaar heeft ontwikkeld. Een ding is zeker. P.D. James houdt van zieleknijperij. Kat in het nauw speelt zich af in een psychiatrische kliniek in Londen, waar de administratrice vermoord in de kelder wordt gevonden. De poëtische inspecteur Adam Dalgleish (hij heeft een bundel gedichten op zijn naam) wordt er bij gehaald. Gelukkig gaan de psychiaters vrijuit anders zou het aanzien van de medische stand maar worden geschaad. Alles bij elkaar is het een middelmatige en conventionele speurdersroman met een zwakke intrige. Maar nu! Stelde James zich eerst nog tevreden met schrijven over psychiaters, na zeventien jaar dacht ze waarschijnlijk dat ze het zelf ook kon. Onschuldig bloed is een produkt geworden dat bijna uit zijn voegen barst van de conflicten en relaties. Middelpunt is een geadopteerd meisje dat vol dromen haar echte ouders probeert te vinden. Ik vind dat James de mens wel zeer simpel neerzet. Als een man na een kinderloos huwelijk van bijna twaalf jaar zijn vrouw beken, dat hij en niet zij de oorzaak daarvan is, dan neemt mevrouw gewoon een hondje en dan is ze eindelijk toch gelukkig. Dat moet ze mij niet proberen aan te praten. Helaas heb ik niet kunnen lezen hoe het allemaal afliep omdat er een dubbel katern in het boek zat. Controleer het bij aankoop daarom eerst in de boekwinkel, voordat u de schrijfster op haar psychologie gaat toetsen. (MB)

Cops

JOSEPH WAMBAUGH
De glitter en de goot Een harde politieroman

Zes keiharde politiemannen worden gezet aan de zaak van de moord op een Hollywoodse filmmagnaat. Joseph Wambaugh beschrijft op zijn onnavolgbare en onconventionele wijze, hoe de zes zich een weg banen door een wereld van ontucht, drugs en moord. Een wereld waarin niets is wat het lijkt.

Joseph Wambaugh
DE GLITTER EN DE GOOT

Paperback f 24,50
Verkrijgbaar
in de boekhandel

Uitgeverij Luitingh-Utrecht

James McClure

Kleurrijke zwart-wit visie

Maatschappijverbeters schrijven vaak saaie en vervelende boeken. Onrecht is een geschikte bron van inspiratie, maar zodra de schrijver zich daarvan al te zeer bewust wordt, gaat er iets mis. De van oorsprong Zuidafrikaanse schrijver James McClure is, volgens verschillende bronnen, op deze regel een uitzondering. Hij zou de wens om het Apartheidssysteem te veranderen weten te verpakken in goed leesbare en spannende boeken, maar dat blijkt een vergaande simplificatie te zijn. McClure schrijft inderdaad prima boeken: realistische politieromans, die niet los zijn te denken van Zuid-Afrika, het merkwaardige land waarin ze spelen. In **The steam pig** zijn eerste roman uit '71, blijkt bij voorbeeld uiteindelijk dat het slachtoffer een kleurling is die d'r best heeft gedaan voor blanke door te gaan; ook na haar dood lijkt ze haar geheim slechts met tegenzin prijs te geven. De moord is bovendien gepleegd met behulp van een bijgevielde fietsspaak, een methode die tot de plaatselijke Bantu-folklore behoort.

Het valt dan ook niet moeilijk in de boeken van McClure een bevestiging te vinden van het oordeel dat Apartheid niet deugt. Toch gaat het te ver dat toe te schrijven aan een doelbewuste opzet van de schrijver. Het in op-één-na in alle boeken terugkerende blank-zwarte detectieve-duo Kramer en Zondi mag op gespannen voet staan met de omgeving, die spanning is niet groter dan in vergelijkbare boeken bestaat tussen hoofpersonen en hun omgeving. Bestrijders van de apartheid zijn ze in geen geval. Niet voor niets wordt de zwarte wachtmeester Zondi Kramers 'Zulu side-kick' genoemd!

Navraag bij McClure zelf over zijn opvattingen over Zuid-Afrika leerde dat hij in '65 uit dat land naar Groot-Brittannië emigreerde, omdat hij zijn kinderen liever ergens anders liet opgroeien. Onvrede met een bepaalde wijze van leven is echter wel iets anders dan doelgericht engagement. McClure streefde in zijn boeken vooral naar een authentieke beschrijving van het werk van de Zuidafrikaanse politie. De intensieve samenwerking tussen de blanke inspecteur Kramer en zijn zwarte hulp Zondi beeldt dat volgens McClure goed uit. Terwijl Kramer in de voorkamer meneer of mevrouw ondervraagt, doet Zondi zijn werk in de keuken. Op de

terugweg in de auto vergelijken ze de resultaten en dan blijkt de informatie van de zwarte huishoudster vaak wel zo belangrijk.

McClure was een paar jaar politiever-slaggever en hij kan het dus weten. Hij vermoedt dat de gemiddelde Zuidafrikaan geen idee heeft van de rol die door zwarten wordt gespeeld in de politiemacht. Het feit bij voorbeeld dat zwarte agenten vuurwapens dragen, zou, indien algemeen bekend, menige blanke een slechte nachtrust bezorgen. Hoe goed de verhouding tussen Kramer en Zondi ook is, aan *Winnetou* en *Old Shatterhand* doet hij beslist niet denken. Zondi mag soms op een voorkeursbehandeling rekenen, maar goed begrepen eigenbelang van Kramer lijkt daaraan vooral debet, zoals chefs in het algemeen dankbaar van de slimheid van hun ondergeschikten profiteren. In *The steam pig* en *The caterpillar cop* het volgende boek uit '72, wordt de afstand tussen de twee steeds weer benadrukt. Wanneer Zondi zich zorgen maakt over de loop van het onderzoek, merkt Kramer welgemoed op: 'Well, never mind. I'll just blame my kaffir.' Een grapje natuurlijk, maar toch. Kramer is een nette man op zijn manier, maar op en top een Boer. Hij heeft een hekel aan flikkers en Engelsen en vrouwen worden door hem vooral beoordeeld op hun heupwijdte, een gewoonte die hij overigens deelt met Zondi. Het aantal vooroordelen dat hij ten beste geeft over zwarten is daarentegen merkwaardig genoeg beperkt. In *The gooseberry fool*, het derde Kramer-Zondi avontuur uit '74, wordt Kramer zelfs gedwongen tot een duidelijke blij van loyaliteit ten gunste van Zondi, die tegelijkertijd ten koste gaat van een paar blanke collega's. Het is dan niet meer goed mogelijk terug te keren tot de afstand die toch in de eerste twee boeken aanwezig was. Voor de lezer krijgen de cynische opmerkingen van Kramer nu een andere lading, nadat is gebleken hoeveel hij over heeft voor Zondi. De strijd lijkt dan toch meer te gaan tussen Kramer en Zondi enerzijds en de rest van de wereld anderzijds, wat de identificatiemogelijkheden van de lezer vergroot, maar een beetje afbreuk doet aan het authentieke karakter van de boeken.

Opmerkelijk voor een schrijver die zo is geïnteresseerd in de waarheidsgetrouwe weergave van het politiewerk, is het feit

James McClure; terugkijken op Zuid-Afrika

foto Richard Williams

dat McClure zijn boeken pas heeft geschreven nadat hij al een paar jaar in Groot-Brittannië woonde. In '65 emigreerde hij naar Schotland na een groot deel van zijn leven in **Pietermaritzburg** in de republiek Zuid-Afrika te hebben gewoond. McClure werd op 9 oktober 1939 geboren in datzelfde land, in Johannesburg, uit een tweede-generatie Zuidafrikaanse moeder en een Schotse vader. De beschrijving van je afkomst is in Zuid-Afrika zo'n gevoelige zaak dat het bij het begrijpen van de vorige zin vooral om nuances gaat. Zuidafrikaans betekent in dit verband: geboren in het land zelf, uit ouders die tot de immigranten werden gerekend en daardoor waren veroordeeld tot een lagere status dan de afstammelingen van de Boeren. In Wereldoorlog II werd de vader van McClure, die in Brits-Indië bij de politie had gezeten, ingedeeld bij de Inlichtingendienst en kreeg als taak vooraanstaande Boeren die in het geheime fascistische genootschap *Ossewa Brandwag* waren verenigd, zoals *Vorster* te interneren als zijnde staatsgevaarlijk. De verhalen die McClure daarover als jongetje hoorde, hebben hem geïnspireerd tot **Rogue Eagle** uit '76. Het is een roman over politiek terrorisme die speelt in Lesotho (het vroegere Basoetoland) en het enige boek waarin Kramer en Zondi niet optreden. Het portret van major Munro in dit boek heeft hij bedoeld als een hommage aan zijn vader.

In Pietermaritzburg in de provincie Natal groeide McClure op. Hij ging er naar school, was een tijdje fotograaf, gaf een paar jaar les en werd uiteindelijk politiever-slaggever. Het materiaal voor zijn romans heeft hij voornamelijk in die laatste baan verzameld. Tegelijkertijd deed hij er de ervaringen op die hem deden besluiten uit Zuid-Afrika weg te trekken. Het Schotland van zijn vader leek toen het meest vanzelfsprekende

toevluchtsoord, maar al snel verhuisde hij in verband met een baan naar Oxford. Hij was daar in de journalistiek werkzaam totdat hij, na drie succesvolle boeken, in '75 besloot om zich geheel aan het schrijven van thrillers te wijden. Die activiteiten bracht hij onder in een N.V. onder de geheimzinnige naam (*Sabensa Gakulu Ltd*, wat Zulu is voor 'Ik werk me rot'). De N.V. heeft die naam gekregen dankzij een mooie bureaucratistische comédie. McClure moest drie potentiële namen opgeven, maar hij wist na James McClure Ltd en een variant daarop niets meer te bedenken. Uit balorigheid vulde hij toen Sabensa Gakulu als derde mogelijkheid in en juist die naam bleek de ambtenaren het meest aan te spreken. Van zijn inkomsten als schrijver kan McClure redelijk rondkomen, maar ook niet meer dna dat. Als zijn werk niet zo veel was vertaald, zou hij er een baantje bij moeten zoeken.

Pietermaritzburg, in McClure's romans omgedoopt tot *Trekkersburg* is, opvallend voor zo'n onooglijk stadje, ook de plaats waar een paar romans van de 'zwarte' humorist **Tom Sharpe** spelen, die er de naam *Piemburg* voor bedacht heeft. De vraag rijst of McClure en Sharpe een gemeenschappelijke achtergrond hebben, want, hoewel McClure anders dan Sharpe geen beoefenaar van de pure kolder is, er valt ook in zijn boeken heel wat te lachen. Het gehannes met lijken waarmee *The steam pig* begint, doet nauwelijks onder voor de scènes van Sharpe. Ook de onsterfelijke brigadier Hendriks die erin slaagt een arrestantenwagen, met een belangrijke getuige erin, in vlammen te laten opgaan, zou niet misstaan bij Sharpe. McClure komt met de verrassende me-

dedeling dat Sharpe en hij samen een fotostudio dreven, toen voor beiden nog geen sprake was van boeken schrijven. Beiden wonen nu in Engeland, maar contacten onderhouden doen ze niet meer. McClure herinnert zich zijn vroegere collega vooral als iemand die van het dagelijks leven een warboel maakte die nauwelijks onderdeed voor de chaos in zijn boeken.

Na **The blood of an Englishman**, het zesde Kramer en Zondi-boek uit '80, kwam McClure op een keerpunt aan. Het is een goed boek, evenwichtiger dan de vorige twee — **The Sunday Hangman** uit '77 en **Snake** uit '76 — maar de schrijver geeft te kennen dat de accu leeg is. Het is eigenlijk toch al een wonder dat een schrijver van zijn slag zolang heeft kunnen schrijven over Zuidafrikaanse situaties zonder die zelf dagelijks mee te maken en McClure vindt dan ook dat er nieuwe wegen moeten worden gezocht. In '80 verscheen zo van zijn hand een documentaire over de politie van Liverpool onder de titel **Spike Island**. Het is een dikke pil van ongeveer 600 bladzijden, die zware kost is voor een eenvoudige detectiefieliefhebber. Het boek is de helft van een project dat naast het portret van een Engels politiekorps ook over een Amerikaans korps zal gaan. Na enig geharrewar is uiteindelijk gekozen voor de politie van San Diego en het materiaal voor het boek is inmiddels verzameld door, net als in Liverpool, zes weken volledig mee te draaien en honderden gesprekken op te nemen. Het vooroordeel waarmee het gesprek werd gestart, nameiljk dat de Engelse bobby aardiger en menselijker is dan de Amerikaanse cop, zal niet worden bevestigd. De politie van San Diego werkt intensief met de burgerij samen, terwijl de gemoedelijkheid in Liverpool slechts af en toe zichtbaar wordt. Na afronding van het project zal McClure zich voorlopig niet meer op het terrein van de non-fictie wagen. Het is buitengewoon tijdovend werk en hij vindt fictie uiteindelijk toch leuker. Zijn kennismaking met de korpsen van Liverpool en San Diego lijkt hem voorlopig weer genoeg materiaal te hebben opgeleverd voor nieuwe detectives. Het eerste resultaat ervan staat in het afgelopen juli-nummer van Playboy. Het is een kort verhaal over **Harry T. Lomas** agent van politie in San Diego. De op het eerste gezicht wat mysterieuze titel *'To the letter Harry'* krijgt pas na lezing van het verhaal betekenis. Wellicht gaat het hier om een eerste kennismaking met de hoofdfiguur van een nieuwe romanserie. Opvallend voor zo'n kort verhaal is de bijzondere aandacht die is besteed aan de intrige, maar al het werk van McClure kenmerkt zich door ingewikkelde en

goed geconstrueerde intriges. Voor een realistische schrijver is dat toch wel opmerkelijk. Normaal gesproken is het natuurlijk mooi meegenomen wanneer een boek naast goede beschrijvingen ook nog een goede plot bevat, maar erkend moet worden dat McClure soms te ver gaat. De intriges van *Snake* en *The Sunday Hangman* die op zich sterk zijn, doen gekunsteld aan en bovendien doen ze afbreuk aan het realistische karakter van de boeken.

De kracht van McClure is vooral gelegen in zijn leuke situatieschetsen en in sterke dialogen. *The blood of an Englishman* staat er weer vol van en het is te hopen dat hij in zijn nieuwe boeken ook het juiste evenwicht zal weten te handhaven. Gemakkelijk zal het natuurlijk niet zijn om het succes van de Kramer en Zondi-romans te evenaren. De aantrekkingskracht daarvan ligt toch ten minste voor een deel in het feit dat ze over Zuid-Afrika gaan. De politiekorpsen van Liverpool en San Diego zijn althans op het eerste gezicht minder interessant, waarschijnlijk omdat je het idee hebt wel ongeveer te weten hoe het daar toegaat. McClure zal wellicht aantonen dat dat maar zeer ten dele het geval is.

Frits Hoorweg

Niet alle boeken van James McClure zijn nog verkrijgbaar, met name zijn Nederlandse uitgever is (voorlopig?) gestopt met de uitgave van zijn latere werk. In het Engels verschijnen echter regelmatig herdrukken.

- '71 **The steam pig**. Pantheon, VD, 11,50.
- '74 **The gooseberry fool**. Penguin, NL, 9,80. *De dove luistervink*. Arbeiderspers, 21,50.
- '76 **Snake**. Penguin, NL, 9,80. *Slang*. Arbeiderspers, 20,50.
- '76 **Rogue eagle**. Penguin, NL, 9,80. *De biddende adelaar*. Arbeiderspers, 20,50.
- '77 **The Sunday Hangman**. Penguin, NL, 11,50.
- '80 **The blood of an Englishman**. Pantheon, VD, 11,50.

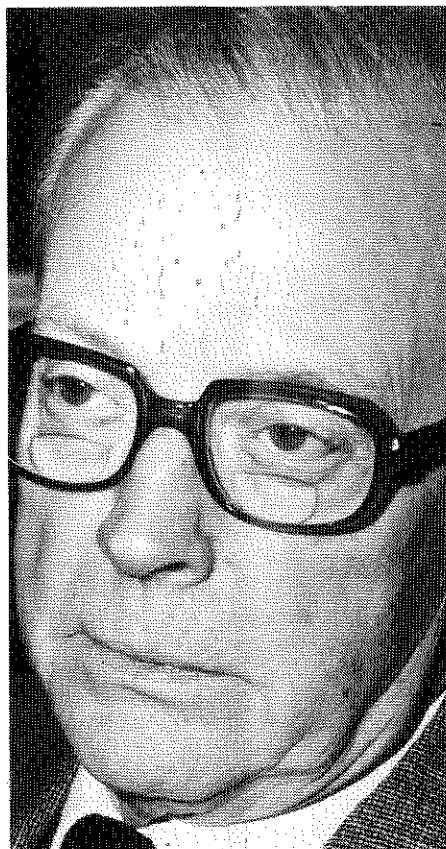
Made in USA & UK

Harde smerissen

Laidlaw (Pantheon VD, 11,50) is de naam van William McIlvanney's cynische inspecteur van politie. Hoewel de veertig nog niet gepasseerd, heeft hij weinig last van idealisme, zeker niet wanneer het om morele kwesties gaat. Het enige waar hij zich bij voortduring tegen teweer stelt is het bestaan van absolute waarheden en vooral tegen mensen die daar wel in geloven. In zijn ontrafeling van de moord annex verkrachting op een meisje van achttien wordt hij bijgestaan door Harkness, een jonge, veelbelovende politieman, die weliswaar de kwaadste niet is, maar toch niet geheel vrij van vooroordelen. De speurtocht voert het tweetal door de sloppen en morsige café's van Glasgow; de couleur locale is uitstekend verzorgd in dit boek, compleet met rauw Schots dialect. Op het eind is Harkness de illusie kwijt dat het onderscheid tussen goed en kwaad eenvoudig aan te brengen zou zijn. Daar staat tegenover dat hij nu net als Laidlaw meer een 'traveler' dan een 'tourist' in de wereld van de misdaad is geworden. In het Nederlands is het als **Laidlaws jacht** verkrijgbaar (Arbeiderspers, 20,50). (BR)

Mick Duffy is een voormalige Londense politieman, die ooit als bi-sexueel door een corrupte collega erin werd geluisd en vervolgens ontslagen. Sindsdien drijft hij een één-mansbureautje Duffy Security en tracht hij de relatie met zijn geduldige vriendin Carol, ook bij de politie, weer uit het platonische vlak te trekken. **Duffy** (Granada, VD, 9,80), de eersteling van de Ierse schrijver Dan Kavanagh, ontrolt zich als een klassieke private eye-thriller met een behoorlijke dosis spanning en een levendige beschrijving van de schemerwereld van Soho. Merkwaardig is alleen dat de auteur, nadat hij de meest gevarieerde uitspattingen op seksueel en gewelddadig gebied volstrekt a-moreel heeft beschreven, zich tegen het eind van het boek plotseling vreselijk opwindt over de pornohandel. (BV)

Joseph Wambaugh heeft zich een redelijke bekendheid verworven op het gebied van de politieroman. Zijn boeken spelen zich af in en om de Californische zelfkant die zoals overal ter wereld doordrenkt is van prostitutie, drugs, kleine en grote misdaad. Als ex-politieman is hij in staat om een haarscherpe tekening te geven van dit milieu, als ook van dat van de politie zelf, die theoretisch gezien hieraan complementair zou moeten zijn, maar waarin toch door de harde praktijk van de misdaadbestrijding dezelfde dubieuze middelen als geweld, intimidatie en manipulatie gebruikt worden. Zijn nieuwste boek **The Glitter Dome** (Bantam, VD, 13,30) is

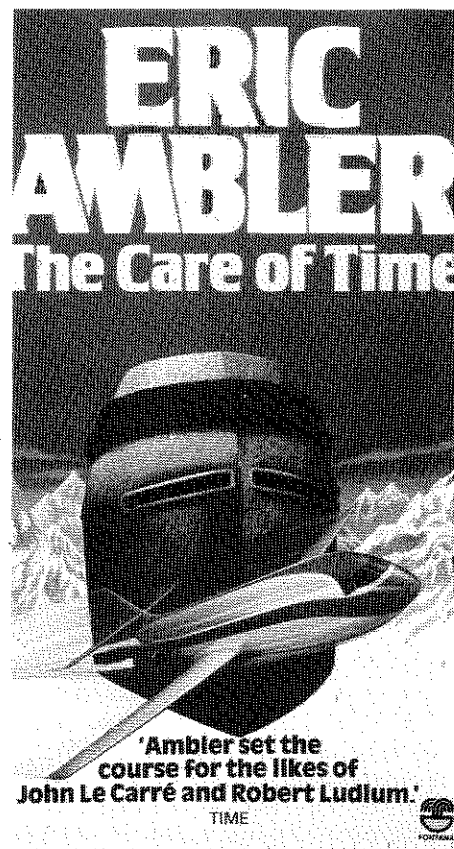

Eric Ambler: nog niet in de VUT

weer volgens het vertrouwde kaleidoscopische procedé opgebouwd. De hoofdstukken zijn afwisselend gewijd aan de belevenissen van verschillende koppels agenten, die min of meer toevallig allemaal hun bijdrage leveren aan de oplossing van de moord op een bekend Hollywood filmmagnaat. Dit draagt alleen maar bij tot het *real life* karakter van het boek, waarin de nadruk sterk ligt op het straatleven, beschreven in een bijtend humoristische stijl. In het Nederlands is het te lezen als **De glitter en de goot** (Luitingh, 24,50). (BR)

Zwavel en verderf

In een bepaald genre thrillers is het bon ton, de overheid, en met name haar veiligheidsdiensten, af te schilderen als de tegenhanger van de Maffia. Volkomen terecht natuurlijk. Neem Watergate. Wat moeten we wel denken van dat ene 'zoekgeraakte' Nixon-bandje? Robert L. Duncan weet gelukkig, hoe de vork in de steel zit. In **Brimstone** (TOR, VD, 11,50) beschrijft hij, hoe een eenvoudige computerjongen in overheidsdienst in het bezit raakt van een tape met een gesprek tussen Nixon en een legerleider. Nixon mag dan uitgerangeerd zijn, het perfide plan waarover gesproken wordt, zeker niet. Vanaf dat moment is het een strijd van de eenling tegen het Systeem, en dat is meteen het zwakke punt van het boek. De opgejaagde amateur, die in z'n eentje het overheidsapparaat te slim of is, dat doet me teveel aan de Prisma-Juniores denken. Maar als je over die ongeloofwaar-

digheid heen kunt stappen blijft er een spannend en zeer leesbaar boek over. (HKn)

De oude Eric Ambler schrijft zijn thrillers nog steeds met grote regelmaat en de kwaliteit ervan is onveranderd goed. In zijn nieuwste boek **The care of time** (Fontana, VD, 11,50) wordt een journalist door een beruchte terrorist gebruikt als contactpersoon voor een handeltje tussen de NAVO en de Arabische Golfstaat. Uiteraard moet er steeds rekening worden gehouden met dubbel spel van alle betrokkenen en de ene verrassing volgt dan ook op de andere in de Italiaanse en Oostenrijkse streken waar het verhaal is neergezet.

Een kenmerkende moeilijkheid van Ambler is dat zijn boeken zo moeizaam op gang komen. Zo wordt in **The care of time** nogal wat bladzijden besteed aan het totstandbrengen van het contact tussen de twee hoofdpersonen. Het is een manier van spanning oproepen, waarbij de verveling steeds op de loer ligt, maar toch is **The care of time** een aardig boek. (FH)

Owee WO II

In het begin van de jaren zestig hebben de grootmachten van Oost en West het op een accoordje gegooid is de stelling van George Markstein in **Ultimate issue** (Ballantine, VD, 10,75). Oost-Duitsland loopt leeg en het Westen kan de binnenstromende vluchtelingen niet herbergen. De bouw van de Berlijnse Muur moet daar in onderling goedvinden een eind

aan maken. Een eenvoudige Amerikaanse luchtmacht-officier raakt van deze deal op de hoogte, maar wordt door zijn bazen het zwijgen opgelegd. Hij wordt NB van overspel beschuldigd (ook in 1961 al een zeer ongebruikelijke ten lastelegging). Zijn verdediger komt door zijn vasthoudendheid langzaam maar zeker achter de waarheid. Een kundig geschreven, spannende thriller die echter op het eind (hoogtepunt is een klunzige worsteling met een Oostduitse dubbelagent) onnodig in elkaar zakt. (GJT)

Masterstroke van Marilyn Sharp (Berkley, VD, 11,50) is het zoveelste boek, waarin buiten de normale democratische kanalen om op het hoogste niveau een duivels plan wordt gesmeed, waarbij de geheime diensten het vuile werk bijna niet meer aan kunnen. Peter Lucas, een idealistische Amerikaanse regeringsfunctionaris, heeft een belangrijk aandeel in de voorbereidingen voor een grote conferentie in Joegoslavië waar de Russen genereuze concessies zullen doen op het gebied van de mensenrechten, maar als de KGB in strijd met alle afspraken een aantal ontsnapte dissidenten meedogenloos afmaakt, loopt alles radicaal anders. **Masterstroke** is een goed geschreven spionageroman, waarin de schrijfster jammer genoeg het cliché van de met bovennatuurlijke perfectie opererende supermensen van de Geheime Dienst niet heeft vermeden. (HKo)

Op en rond de top van de beruchte Eiger in Zwitserland speelt het uitermate spannende **The traverse of the Gods** van Bob Langley (Sphere, VD, 11,50). Aan het eind van WO II voeren Duitsland en Amerika een geheime slag om het laboratorium op de top van de berg, waar men de straling van in ontwikkeling zijnde atoombommen zou kunnen uittesten. Hoewel an sich een onwaarschijnlijk gegeven, heeft Langley er een bijzonder vlot verhaal van weten te maken. Een Duitse topalpinist moet een Deense atoomgeleerde ontvoeren op de wijze zoals dat met Mussolini door de bekende Skorzeny is gedaan. De Amerikanen krijgen er lucht van en weten na bijzonder griezelige tochten langs de Eigerwand, de ontvoering te verhinderen. Uitsluitend aanbevolen voor mensen zonder hoogtevrees. (WV)

In 1943 wordt onder de codenaam Scylla een beeldschone Britse spionne uit de hoogste adellijke kringen met een uiterst geheime opdracht op door Duitsers bezet gebied gedropt. Door verraad is de SS hiervan op de hoogte met voor Scylla dodelijk gevolg. Dertig jaar later zet haar achtergelaten dochter een intensieve speurtocht in om de toedracht te ontrafelen. Ze stuit op een muur van stilzwijgen en het wordt haar steeds duidelijker dat inderdaad op hoog niveau doortrapt spel is gespeeld. Een

bezoek aan een oude vriendin en collega van haar moeder in het door terrorisme geteisterde Rhodesië, maakt het mogelijk het verleden te reconstrueren. A **woman called Scylla** is een knap geschreven, gecompliceerde thriller van David Gurr (Bantam, VD, 11,50) waarin terugbladeren nogal eens nodig is. (HKo)

Koukleumen

In haar nieuwste verhaal **Put on by cunning** (Arrow, VD, 9,80) geeft Ruth Rendell weer de beurt aan inspecteur Wexford om een misdrijf tot klaarheid te brengen. Het is ook al in het Nederlands verschenen als **Valse harmonie** (Prisma, 8,—). Een wereldberoemde, vermogende fluitist op leeftijd wordt tijdens een ijzige winterkoude verdronken gevonden in een meertje vlakbij zijn huis. Het duurt enige tijd voordat Wexford ervan overtuigd is dat niet gladheid, ijskoud water en een zwakke gezondheid voor zijn dood verantwoordelijk zijn, maar dat er sprake is van moord. Het blijkt dan dat aan het verhaal een klassiek thema ten grondslag ligt: iemand probeert een erfenis te bemachtigen. Het is echter Rendells eer te na om dit thema te gebruiken zonder er een geheel eigen stempel op te drukken. In combinatie met het voor haar

kenmerkende gevoel voor humor en observatievermogen levert dit weer een knap werk op. (HKo)

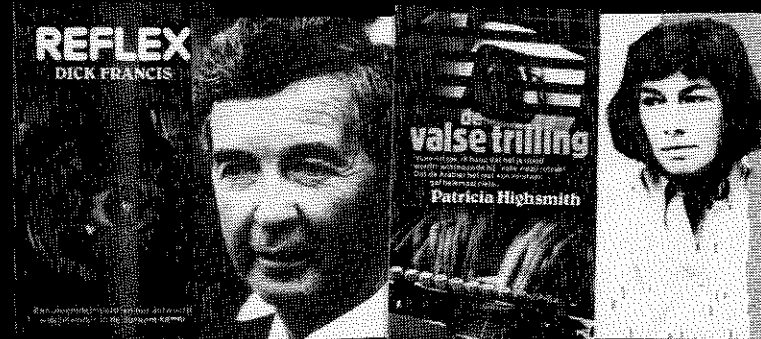
Een jonge Engelsman verdwijnt in de Noorse universiteitsstad Tromsø, in het uiterste noorden van het land, waar de bewoners gedurende de barre winters nauwelijks het daglicht te zien krijgen. Drie maanden later, wanneer de invalende dooi de sneeuw doet smelten, wordt zijn lijk op een berghelling ontdekt. Het is zonneklaar dat hij is vermoord en inspecteur Fagermo van de plaatselijke politie wordt met de zaak belast. **Death in a cold climate** van Robert Barnard (Keyhole Crime, VD, 8,95) die in Tromsø een betrekking heeft als professor in de Engelse literatuur, concentreert zich dan op de kolonie buitenlanders die de stad rijk is. Barnard die dit milieu goed kent, toont in dit spannende verhaal dat hij op zijn best is, wanneer hij de minder positieve trekjes van zijn stadgenoten kan belichten. Onderwijl maakt hij duidelijk dat zijn voorkeur niet naar de Noorse keuken gaat. (HKo)

VD: importeur Van Ditmar

NL: importeur Nilsson & Lamm

Een moordboek in uw hand! Bloed op het strand?

Nieuw in Crime de la crime:

Dick Francis Reflex
Vertaald door Cornelis Knol
336 blz. f29,50

Patricia Highsmith De valse trilling
Vertaald door Wiebe Buddingh'
288 blz. f26,50

Vraag uw boekverkoper ook om de eerder verschenen boeken van Dick Francis (9 x) en Patricia Highsmith (8 x) in Crime de la crime!

In iedere boekhandel te koop

ARBEIDERSPERS SINGEL 262

Kneuterig

De mensen die verdacht worden van de moord op een bekend literair criticus, bevolken **Dead lion** van John & Emery Bonett (Perennial, NL, 9,80). Zijn neef zoekt hem in Londen op, om hem dood aan te treffen. Al gauw vindt hij een spoor naar zes vrouwen die ooit hun liefdesgetuigenissen op de plaat hebben gezet. De neef leert zijn oom posthuum kennen, om zich pas bij het ontdekken van de dader te realiseren hoeveel leed de man heeft aangericht. Hij heeft zich zo met de dader vereenzelvigd dat de moord bijna onvermijdelijk leek, maar als hij de politie inlicht, merkt hij dat het voor hem toch onmogelijk is om de daad te rechtvaardigen. (LB)

Mary Kelly toont in **The spoilt kill** (Perennial, NL, 9,80) niet alleen haar mensenkennis, maar vertelt de lezer ook alles over de fabricage van serviesgoed. Een speurder moet in een keramisch familiebedrijf een geval van bedrijfs-spionage onderzoeken en raakt betrokken in een romance. De hoofdpersoon heeft iets weg van Martin Beck uit de boeken van Sjöwall en Wahlöö, maar toch vond ik het storend dat de schrijfter een man als hoofdpersoon heeft genomen. Deed ze dat om hem verliefd te laten worden op iemand als haarzelf? (LB)

Zoekt u soms
ERIC AMBLER?
U vindt zijn
boeken in de
ZWARTE BEERTJES

Dupe (Pan, VD, 9,80) is het moeizame romandebut van Liza Cody. Haar heldin, Anna Lee, is werkzaam bij een Londens detectivebureau. Niet als koffiejuifvrouw of secretaresse, maar als jongste lid van het onderzoeksteam. We mogen dus gerust van een *roldoorbrekende* thematiek spreken. Toch betwijfel ik, of Cody in feministische kringen hoge ogen zal gooien. Haar hoofdpersoon laat ogenschijnlijk nogal met zich sullen, zowel door haar baas als door diens kruiperige sekretaresse. Maar genoeg hierover. De sfeer van het boek is kneuterig Engels. Anne woont op kamers bij een ouder echtpaar, bestaande uit een slovende huisvrouw en een excentrieke intellectueel. Met hen heeft ze een goede verstandhouding, zodat er voortdurend warme chocolademelk gedronken wordt. Ook haar overige belevenissen zijn weinig flitsend en de twee heren die in de loop van het verhaal een oogje op haar krijgen worden bijna ongemerkt afgepoeierd. En dat laatste is eigenlijk symptomatisch voor het boek: er wordt veel gebabbeld, maar het leidt allemaal nergens toe. (HKn)

Ora et labora

Het moet er maar eens uit: de boeken van Robert Ludlum deugen niet. De manier waarop hij elke zucht van zijn personages vier keer uitlegt, duidt op onderschatting van de lezer. Geen *redundantie* of *overstatement* wordt geschuwd. Daardoor ook zijn zijn boeken gemiddeld 150 pagina's te lang. Als zo iemand een komedie besluit te schrijven moet dat wel misgaan. **The road to Gandolfo** (omdat de paus wordt ontvoerd) (Bantam, VD, 13,30) verhoudt zich tot bijvoorbeeld het werk van Donald Westlake als het Theater van de Lach tot Monty Python. Dat is jammer, want het gegeven is best leuk, al kan de lezer na de proloog reeds voorspellen hoe het allemaal afloopt. De grappigste passage (dames, opgelet) vond ik nog een onbedoelde gedachtengang: het spreekt voor de hoofdpersoon vanzelf dat de zeven specialisten die de ontvoerder voor het karwei heeft ingehuurd, allemaal mannen zijn. Want, zo redeneert hij, de 4 ex-echtgenotes van de kidnapper zijn tot alle klussen in staat, waarvoor 'typisch vrouwelijke kundigheden' komen kijken. Zo is dat. Mevrouw Ludlum, weet de auteur ons ter geruststelling te melden, barstte bij het lezen in schateren uit. Liefde maakt blind. (HKn)

Veiligheidsdiensten van verschillende landen maken jacht op de Palestijnse terroriste Suzy Katoul, pleegkind van de bekende Engelse politieke journalist Harry Brand. Ludlum zou het hebben kunnen verzinnen, maar het gaat om **The Balfour conspiracy** van Ian St James (Fontana, VD, 11,50). Suzy heeft een belangrijke rol gespeeld bij de diefstal van een container met een hoeveel-

heid plutonium waarmee een atoom-bom kan worden gefabriceerd die vijfmaal zo krachtig is als de bom die op Hiroshima viel. Tijdens de voorbereidingen van de actie vallen de doden reeds bij bosjes en is er geen gebrek aan wreedheden. Toch is het al met al een leesbaar boek, waarin jammer genoeg het aantal stereotiepe personages gelijke tred houdt met het dodental. (HKo)

Zoek de zon op

Van de hand van Peter Dickinson is in '74 een boek verschenen dat stampvol interessante gegevens zat over Moeras-Arabieren en hun taal. Desondanks is **The poison oracle** (Pantheon, VD, 11,50) dat opnieuw is herdrukt als pocketboek, geen goed boek. Het is absoluut noodzakelijk dat een thriller die het moet hebben van verre landen en vreemde volkeren, een degelijk en geloofwaardig bevat. Een prachtig voorbeeld hoe het kan is bij voorbeeld Caravans van James Michener, dat speelt in Afghanistan. Dickinson stapelt echter de ene absurditeit op de andere. De lezer wordt geacht mee te leven met een Engelse psycho-linguïst die in een heet sjeikdom met een taalvaardige aap op de arm op zoek gaat naar een 'verdwaalde' vliegtuigkapster en zo in de moerasdelta terecht komt. Ik ken iemand die dat juist een intellectueel hoogstandje vindt, maar voor mij was het boek een onmogelijke opgave. (FH)

In 1975 raakte Portugal zijn kolonieën in zuidelijk Afrika kwijt. Een van de eerste taken die de nieuwe regimes zich stelden was een zuivering, van degenen die met de Portugese geheime politie hadden geheid. **The Barboza credentials** van Peter Driscoll (Granada, VD, 11,50) beschrijft de jacht op een ex-agent die ook veel dingen weet van de nieuwe zwarte heersers. Doordat alles wordt verteld vanuit een ik-persoon, die als lokvogel dient, heeft de schrijver zich de mogelijkheid ontnomen om het verhaal extra spannend te maken, maar het eind op de gigantische Cabora Bassadam in de Zambesi-rivier maakt weer een hoop goed. (TC)

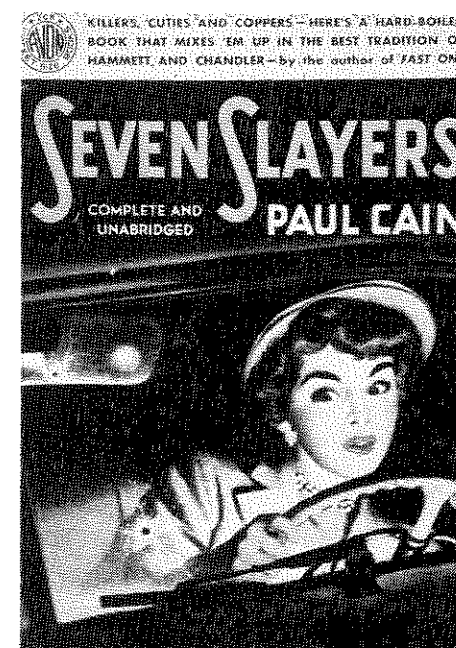

Hard, snel & dodelijk

De harde Amerikaanse roman vormde in de twintiger en dertiger jaren een belangrijke vernieuwing in de misdaadlectuur. Chandler en Hammett zijn namen die dan altijd worden genoemd, maar zij waren slechts enkele van de vele aardige schrijvers uit deze periode. **Ed Schilders**, kenner van de populaire Amerikaanse literatuur (van zijn hand verscheen bij voorbeeld *De hardste verhalen*, Loeb, 29,50), raakte geïntrigeerd door **Fast One** van Paul Cain. Hij vertaalde het boek en voorzag het van een nawoord. Dit najaar komt het als **Sneller dan de Dood** uit bij Loeb. Voor Thrillers & Detectives alvast een voorproefje van Schilders' visie. (TC)

Het intrigerende van **Fast One** dat uit 1932 stamt, vind ik de spanning die Cain heeft opgebouwd door het radicale gebruik van een 'uitwendige' vertelstijl. Nergens gunt hij ons een directe blik in de gedachtenwereld van de hoofdpersoon. Wat nu precies de motieven voor Kell's altijd onvoorspelbare beslissingen en daden zijn, wordt zo doende altijd pas achteraf duidelijk. De psychologische spanning die zo ontstaat is er een waarbij bewustzijn vervangen is door actie. Niet uit de gedachten of uitgesproken ideeën van de personen vormt de lezer zich een beeld van hun karakters maar door hun handelingen. Hammett en Chandler zijn daar sterk in maar alleen Paul Cain heeft het principe tot in het extreme doorgevoerd. Het gevolg van een dergelijke aanpak is dat het verhaal liefst binnen een zo kort mogelijk tijd verteld moet worden, een gegeven dat, samen met Cains compacte stijl, voor het ongewoon hoge tempo van de roman zorgt.

Gerry Kells is een ex-gangster die naar de Westkust gekomen is om zich te

ontspannen, wat zoveel wil zeggen als drinken en gokken. Als het boek opent heeft hij zojuist 2400 dollar op de paardenraces gewonnen. Zijn poging om dat geld te innen heeft een soort domino-effect. Hij raakt erdoor verward in de intriges van een tweetal concurrerende gangsterbendes, speelt tijdelijk hun spelletje mee omdat er geld te verdienen lijkt en komt al doende in contact met Granquist op wie hij verliefd wordt — hoewel *besmet* door voor deze intrigerende dame een betere uitdrukking lijkt te zijn. Kells en Granquist proberen binnen enige dagen de buit binnen te halen wat gepaard gaat met chantage, de nodige schietpartijen, aanslagen, ontvoeringen, politiek gekonkel en een aanzienlijke dosis blufpoker van Kells' kant. Tenslotte worden ze opgejaagd door de hele L.A. gangsterwereld inclusief het corrupte politiekoprs. Kells en Granquist tegen de rest van de wereld. De vraag of ze erin zullen slagen te ontsnappen uit zonnig maar heet California bepaalt voor een belangrijk deel de spanning van de roman. De roman is, vijftig jaar na datum, een snelle, en, lijkt mij, een betrouwbare gids door de onderwereld van een grote Amerikaanse stad in de jaren dertig. Bookmakerskantoren, drijvende gokschuilen, smokkel-eilandjes — het is ook de tijd van de drooglegging — illegale cafés, boksarena's, politiebureaus, er zijn weinig locaties die Kells op zijn korte maar hevige odyssee niet aandoet. Vóór alles is **Fast One** echter het fascinerende verslag van het gevecht dat een individu levert tegen de georganiseerde en daarom machtige wereld die hem omringt. Een strijd om zichzelf te handhaven en die wereld naar zijn hand te zetten. Cain confronteert ons daarbij met een merkwaardige combinatie van recht en onrecht die tot veel bloedvergieten leidt. Kells is daarom zeker geen sympathiek personage maar zijn verlangen om op zijn manier de rest van de wereld te verslaan en sneller dan de dood te zijn is en blijft een zeer aantrekkelijk en herkenbaar gegeven.

Cain debuteerde met **Fast One** in maart 1932 in **Black Mask** het tijdschrift waarin Hammett het hard-boiled genoemde genre introduceerde. **Fast One** verscheen in vijf maandelijkse afleveringen en kwam een jaar later als boek uit. Het zou Cains enige roman blijven. Hij publiceerde in dezelfde periode nog twaalf korte verhalen, waarvan er in 1950 zeven werden gebundeld onder de titel **Seven Slayers**. Van 1925 tot 1949 was Cain verder als scenarist in Hollywood werkzaam en wel onder de naam die men lang voor zijn eigen naam heeft gehouden: **Peter Ruric**. Daarna ver-

dween hij geruisloos van het literaire toneel, zonder sporen achter te laten. Een keer kwam ik Cain, onder zijn Ruric-naam, tegen in een literair-historisch werk, de biografie van Mark Schorer over Sinclair Lewis. Het is herfst 1943. Lewis verblijft in Hollywood (in het Ambassador Hotel waar ook de hoofdpersoon van **Fast One**, Gerry Kells, woont, en waar een Zelda Fitzgerald haar kleren in de badkuip verbrandde) en wordt er voorgesteld aan iedereen die belangrijk schijnt te zijn. 'Maar zijn belangstelling,' merkt Schorer op, 'bleef niet beperkt tot de beroemdheden. Hij stond op vriendelijke voet met en interesseerde zich voor een jonge, onbekende free-lance schrijver, Peter Ruric...' Nergens laat Schorer blijken dat hem, of Lewis, ook maar iets bekend is over Rurics verleden als Paul Cain. Wanneer Paul Cain/Peter Ruric is gestorven, is tot 1979 onduidelijk gebleven, tot men ontdekte dat Ruric ook niet Cains eigen naam was, maar eveneens een pseudoniem en wel voor **George Sims** die in 1902 werd geboren en in 1966 overleed. Waarmee Sims/Ruric/Cain zich tussen 1949 en 1966 heeft beziggehouden, is niet bekend. Zelf koester ik graag de fantasie dat er ergens in die mysterieuze schakel Cain-Ruric-Sims iets verschrikkelijk mis is gegaan. In 1943, denk ik dan. Toen Ruric Sinclair Lewis ontmoette was hij, als hij in 1902 geboren werd, 41 jaar oud. Dat is, dunkt me, geen leeftijd die aanleiding geeft tot een beschrijving als 'jonge free-lance schrijver'. Was die Ruric die Lewis ontmoette de Cain die **Fast One** schreef? Of is ergens tussen 1937, toen Cain plotseling ophield met schrijven voor **Black Mask**, en 1943 de echte Cain/Ruric verdwenen en werd zijn identiteit gestolen door Ruric/Sims? Onwaarschijnlijk? Dat denk ik ook, maar ik mag ook graag denken dat zulke dwaalsporen in Cains bedoeling lagen toen hij in 1948 voorgoed uit het literaire halfduister wegstapte en het licht boven zijn identiteit definitief uitschakelde.

Ed Schilders

